

15.9.2016

Liikenne- ja viestintäministeriö

kirjaamo@lvm.fitomi.lindholm@lvm.fijoel.karjalainen@lvm.fi

Lausuntopyyntö arviomuistiosta postilain muuttamiseksi 1.8.2016 / LVM/1024/03/2015

Lausunto arviomuistiosta postilain muuttamiseksi**1. Yleistä**

Palvelualojen työnantajat Palta ry on palvelualoja edustava työnantajajärjestö. Paltan jäsenistöön kuuluvat isona toimijana Posti Oyj, mutta myös erityisesti pakettimarkkinoiden lukuisat kaupalliset toimijat kuten esim. DHL Express (Finland) Oy, Schenker Oy, TNT Suomi Oy, UPS Finland Oy, PostNord Oy.

Merkittävänä postiliiketoiminnan asiakkaana jäsenistöön kuuluvat myös mm laaja joukko palvelualojen BtoB-toimijoita, teleoperaattorit, Kela, taloushallinnon yritykset sekä TES-toiminnan osalta pankki- ja vakuutuslaitokset.

Perustuen Palta ry:n yleisiin strategisiin linjauksiin, tarkastelemme postilakia seuraavista näkökulmasta:

- Markkinaehtoisuuden toteutuminen,
- Kilpailuneutraliteetin varmistaminen,
- Digitalisaation edistäminen ja uusien innovatiivisten, tehokkaiden ratkaisujen kehittymismahdollisuuksien luominen,
- Tulevaisuuden kasvualoja tukevan innovaatio- ja yritystukipolitiikan toteutuminen.

Yleisesti todettakoon, että Liikenne- ja viestintäministeriön arviomuistio postilain muuttamisesta <http://www.lvm.fi/lvm-site62-mahti-portlet/download?did=208496> on kattava. Se on laadittu asiantuntevasti ja monipuolisesti eri näkökulmia analysoiden. Liikenne- ja viestintäministeriön selvityksessä kiistatta todetaan, että digitalisaation myötä jaettavan postin ml osoitteellisten kirjeiden määrä tulee kiihtyvällä tahdilla vähenemään. Vuositasolla vähennys on noin 10 prosenttia. Kirjepostin jakelu ja sen myötä myös yleispalveluvelvoite on murroksessa. Kotitalouksiin jaetaan keskimäärin yksi yleispalveluvelvoitteen piiriin kuuluva kirje tai pienpaketti viikossa.

Yleispalveluvelvoite on tuki ylläpidettävä, mutta jakelutiheys on suhteutettava jaettavaan volyyymiin nähden riittäväksi ja taloudellisesti kannattavaksi. Näkemyksemme mukaan viisipäiväiselle yleispalveluvelvoitteelle ei ole perusteltua tarvetta.

15.9.2016

2. Markkinaehtoisuus tukee tuottavuutta ja uusia innovaatioita

Kesäkuussa 2016 tuli voimaan postilain uudistuksen ensimmäinen vaihe, jonka seurauksena koko postimarkkina on vapaan kilpailun piirissä. **Pidämme kilpailun avaamista ja markkinatalouden mahdollisimman nopeaa lisääntymistä kannatettavana asiana.** Kilpailun avaamisen seurauksena markkinoille onkin tullut uusia toimijoita.

Postilain toisessa vaiheessa on varmistettava, että tasavertaiset kilpailuedellytykset vapaassa kilpailussa ovat kaikille toimijoille yhtäläiset.

3. Uusia toimintamalleja edistettävä - kaikille toimijoille on taattava samat pelisäännöt

Yleisesti ottaen Palta ry:llä on kilpailun avaamiseen erittäin myönteinen kanta, mutta samassa yhteydessä olemme korostaneet, että velvoittavaa sääntelyä on purettava ja ennakoivasti saatettava toimintaedellytykset tasavertaiseksi perinteisten toimijoiden ja uusien tulokkaiden kanssa.

Em. näkökulmasta tarkastellen viisipäiväinen yleispalveluvelvoite olisi myös LVM:n selonteon mukaan merkittävä taloudellinen lisärasite ja riski Postille. Pidämme tärkeänä, että Postille muuttuvassa markkinatilanteessa ja kirjepostin vähetessä annetaan jatkossa mahdollisuudet kehittää liiketoimintaansa kaupallisin perustein.

4. Mahdollinen jakelutuki suunnattava sanomalehtiyhtiöille suoraan eikä yhtä toimijaa rasittavan sääntelyn kautta.

Postin viiden päivän yleispalveluvelvoitteen keventäminen koskisi vain yleispalvelukirjeitä. Suurin taloudellinen hyöty viisipäiväisen yleispalveluvelvoitteen säilyttämisestä koituu pienelle määrälle sanomalehtiä, joiden jakelu tapahtuu Postin päiväjakelun yhteydessä. Raportin mukaan yleispalvelun supistaminen viidestä päivästä kolmeen päivään koskisi maksimissaan 41 lehteä.

Näiden sanomalehtien huoli nousevista jakelukustannuksista on ymmärrettävä, mutta mahdollinen jakelukustannusten subventio olisi tehokkainta ja myös yritystukipolitiikan läpinäkyvyyden kannalta parasta toteuttaa suoraan jakeluyhtiöille esim. määräaikaisena jakelutukena eikä Postia velvoittavan lainsäädännön kautta. Lainsäädäntö on tehtävä pitkällä tähtäyksellä ja tulevaisuuden kehitysmahdollisuuksia silmällä pitäen. Lainsäädäntö on liian hidaskäyttöinen instrumentti tukea murroksessa olevaa lehtialaa. Todettakoon kuitenkin, että mahdollisen "jakelutuen" tulisi noudattaa EU:n yritystukidirektiivin reunaehtoja.

Yleispalvelu toteutetaan tällä hetkellä asiakkaiden rahoittamana ilman valtion tukea.

15.9.2016

Emme näe perusteltuna sitä, että nykyistä yleispalveluvelvoitetta laajennettaisiin kattamaan esim. osittainen sanomalehtijakelu.

Vääjäämättäkin viisipäiväisen yleispalveluvelvoitteen ylläpito aiheuttaisi paineita hintojen nostoon. Kuten arviomuistiossa todetaan – ylisääntelyn myötä myös postimerkillisten lähetysten hinnat nousisivat tai vaihtoehtoisesti tarvittava valtion tuki olisi lähes 70 - 100 milj. euroa.

Kirjepostin vähetessä viisi-päiväisen yleispalveluvelvoitteen ylläpidosta maksaisivat paperikirjeiden ja pienpakettien lähettäjät, viranomaiset, yritykset ja yksityiset yksityishenkilöt. Printtilehtien jakelu on osa lehtiyhtiön arvoketjua, jonka kustannuksia ei saa ohjata kirjeasiakkaiden ja muiden toimialojen maksettavaksi.

5. Suomi digitalisaation paalupaikalle – lainsäädännöstä kehityksen vauhdittaja

Myös pienemmät sanomalehdet kohtaavat digitalisaation murroksen vääjäämättä. Sopeutuminen digiaikaan tulisi tapahtua mahdollisimman pian.

Lainsäädännön tehtävänä tulisi olla digitalisaatiokehityksen vauhdittaminen ja mahdollisten esteiden poistaminen. Uskomme, että liikennekaaren nopean käyttöönoton myötä myös haja-asutusseutujen logistiikkapalveluihin syntyy uusia innovaatioita palvelutarpeen tyydyttämiseksi.

Viisipäiväinen velvoittava yhteispalvelu ei nopeuttaisi maakuntalehtien digikehitystä – päinvastoin. Se antaisi mahdollisuuden viivästyttää päätöksiä digitalisaation edellyttämien uusien liiketoimintamallien, toimintatapojen, ansaintamallien, kumppanuuksien ja sisältöjen ym. kehityksestä.

Postin sääntelyvelvoitteiden sijaan sanomalehtien digitalisaatiokehitystä tulisi tukea mm digi-kehitystä tukeviin veroratkaisuihin. Digi-lehtien korkeampi arvonlisävero ei kannusta asiakkaita siirtymään digi-lehtiin ja uusiin jakelukanaviin. **Digitaalisten tuotteiden ml. digilehdet arvonlisävero tulisikin saattaa mahdollisimman pian fyysisten tuotteiden kanssa samalle tasolle. Ei ole myöskään perusteluja sille, että (digi)palveluyritykset maksavat yli kolme kertaa korkeampaa sähköveroa kuin teollisuus. Tulisi myöskin arvioida aikaisemmin Tekesin kautta lehtiyhtiöille kohdennetun innovaatorahoituksen vaikuttavuutta ja kohdentamista.**

6. Yleispalveluvelvoitteen supistaminen ei estä 5 – 7 päiväistä postin jakelua

Julkisuudessa on annettu hiukan väärä kuva yleispalvelun vaikutuksista sanomalehtien jakelun loppumiseen. **Yleispalvelun piiriin kuuluvat vain postimerkilliset kirjeet sekä alle 10 kg pienpaketit. Kolmipäiväinen yleispalveluvelvoite ei poissulje sitä, että myös maakuntalehdet jaettaisiin edelleenkin viitenä tai seitsemänä päivänä viikossa. Lehtiyhtiöt voivat halutessaan (mahdollisen jakelutuen turvin tai ilman sitä) ostaa miltä jakeluyhtiötä tahansa päivittäisen jakelun.**

15.9.2016

7. Jakeluverkko ja logistiikan innovaatiot ovat keskeinen osa yrityksen kilpailuetua – verkonluovutus muiden toimijoiden käyttöön ei ole perusteltu

LVM:n muistiossa pohditaan mahdollisuutta avata Postin jakeluverkko (tele- ja sähköverkon tavoin) muiden toimijoiden käyttöön. **Pidämme jakeluverkon luovutusvelvollisuutta tarpeettomana ja kehitystä merkittävästi hidastavana toimenpiteenä. Yhtäältä kokemukset mm Iso-Britanniasta ovat huonot ja toisaalta Suomessa on jo nyt kilpailevia jakeluverkkoja.**

Postin jakelu on työvoimavaltaista eikä vaadi merkittäviä isoja investointeja. Ylivoimatekijät muodostuvat logistiikan optimoinnista ja toimintatavoista – ei niinkään fyysistä investoinneista. **Lailla ei saisi rajoittaa toimijoiden tasavertaisia mahdollisuuksia kehittää liiketoiminta- ja asiakaslähtöisesti jakeluverkkoaan, palvelupisteitään ja kumppanuuksiaan.**

Uudet jakeluyhtiöt ja pakettijakeluun tulleet uudet toimijat ovat ositus siitä, että alalle tulokynnys on kohtuullinen ja uusien toimijoiden myötä myös uudet innovaatiot ja kumppanuudet jakelun toteuttamiseksi on koitunut asiakkaiden eduksi.

Yleispalvelun jatkuvan kehittämisen näkökulmasta sen sijaan pidämme ymmärrettävänä Postin vaatimusta saada muiden EU maiden käytäntöjen mukaisesta kohtuullinen kate säänneltyjen tuotteiden hinnoittelussa samalla kuitenkin varmistaen, että kustannusten kohdistaminen on läpinäkyvää eikä toisaalta vääristä täysin markkinaehtoisten postitoimintojen kilpailua.

Helsingissä 15.9.2016

Palvelualojen työnantajat PALTA ry

Riitta Varpe
toimitusjohtaja